

Wijzigingen aan de regelgeving met betrekking tot de buurtwegen

Toelichtende nota – juni 2014

Wijzigingen aan de regelgeving met betrekking tot de buurtwegen

Toelichtende nota – juni 2014¹

Inleiding

Bij decreet van 4 april 2014² werden de wet op de buurtwegen van 10 april 1841 (hierna Buurtwegenwet) en het decreet van 8 mei 2009 houdende vaststelling en realisatie van de rooilijnen (hierna Rooilijnendecreet) gewijzigd. Het betrokken wijzigingsdecreet verscheen op 15 april 2014 in het Belgisch Staatsblad. De wijzigingen traden op 25 april 2014 in werking. Daarnaast keurde de Vlaamse Regering op 20 juni 2014 een besluit goed tot vaststelling van nadere regels voor de organisatie van het openbaar onderzoek inzake buurtwegen (hierna uitvoeringsbesluit openbaar onderzoek). Het besluit verschijnt in principe op 14 augustus 2014 in het Belgisch Staatsblad en treedt tien dagen na publicatie in werking.

De belangrijkste wijzigingen die in de wetgeving en reglementering rond buurtwegen werden doorgevoerd zijn:

- de ontkoppeling van de Buurtwegenwet en het Rooilijnendecreet;
- de schrapping van de vereiste van voorafgaande goedkeuring door de bevoegde Vlaamse minister van een rooilijnplan (let wel: er is wel degelijk nog een rooilijnplan vereist);
- de volledige integratie van de procedure voor vaststelling van het rooilijnplan met de procedure voor vaststelling van het tracé van een buurtweg (met als gevolg dat de deputatie voortaan beslist over de rooilijn samen met het tracé);
- de vaststelling van gedetailleerde regels over het openbaar onderzoek bij wijzigingen aan het buurtwegennet (daar waar dit tot hertoe slechts het voorwerp was van een omzendbrief en rechterlijke uitspraken).

Voor de verantwoording en motivering van de wijzigingen kan verwezen worden naar de parlementaire voorbereiding ervan³. Voorliggende nota focust op de impact van de wijzigingen en de concrete toepassing van de aangepaste bepalingen. Er wordt ook ingegaan op de overgangsregeling.

Voor een goed begrip volgt hieronder eerst de tekst van de aangepaste onderdelen van de Buurtwegenwet en het Rooilijnendecreet, met markering van de wijzigingen (delen die geschrapt of vervangen werden zijn doorgehaald, nieuwe delen zijn onderlijnd). De tekst van het uitvoeringsbesluit openbaar onderzoek kan geraadpleegd worden op de website www.ruimtevlaanderen.be, rubriek wetgeving.

Het vervolg van de nota overloopt de wijzigingen thematisch en licht de bepalingen van het nieuwe uitvoeringsbesluit toe.

¹ Een digitale versie van deze nota kan u vinden op www.ruimtevlaanderen.be.

² Decreet houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de ruimtelijke ordening en het grond- en pandenbeleid, *Belgisch Staatsblad*, 15 april 2014. Zie in het bijzonder de artikelen 75 tot 78.

³ Parl. St. VI. Parl., Zittingsjaar 2013-2014, stuk 2371, Nr. 3 (p. 16-20, p. 31-32) en Nr. 4 (p. 21-23, p. 28) (online te raadplegen op www.vlaamsparlament.be, rubriek "parlementaire documenten").

Aangepaste teksten

Voor wat betreft de Buurtwegenwet:

~~Hoofdstuk III. Verbreding, rechtstrekking, aanleg en afschaffing der buurtwegen.~~
Hoofdstuk III. Opening, afschaffing, wijziging en verlegging van buurtwegen

Art. 27. De gemeenteraden zijn gehouden om, ten verzoeken van de deputatie van de provinciale raad, te beraadslagen over ~~de aanleg, de rechtstrekking, de verbreding en de afschaffing der buurtwegen~~ de opening, de afschaffing, de wijziging of de verlegging van een buurtweg en eventueel het bijhorende ontwerp van rooilijnplan.

In geval van weigering te beraadslagen of de nodige maatregelen te nemen, is de deputatie bevoegd om, behoudens 's Konings goedkeuring, van ambtswege de aanleg der werken en de aankopen te bevelen, en in de uitgaven te voorzien, mits inachtneming van de voorschriften van het voorgaande hoofdstuk.

Art. 28. ~~De aanleg, de afschaffing of de wijziging van een buurtweg moeten voorafgegaan zijn van een onderzoek.~~

Het voornemen tot opening, afschaffing, wijziging of verlegging van een buurtweg wordt onderworpen aan een openbaar onderzoek. Met behoud van de toepassing van artikel 27, eerste lid, stelt de gemeenteraad hiertoe een ontwerp van rooilijnplan vast dat onderworpen wordt aan onderstaande procedure, behoudens in het geval van een afschaffing.

De beraadslagingen der gemeenteraden worden onderworpen aan de bestendige deputatie van de provinciale raad, ~~welke beslist~~ welke beslist binnen de 90 dagen na ontvangst van de beraadslaging van de gemeenteraad, behoudens beroep bij de Koning vanwege de gemeente of van de belanghebbende derden.

Bij ontstentenis van een tijdige beslissing van de deputatie kan de gemeente beroep instellen tegen het uitblijven van de beslissing.

De beslissingen van de deputatie worden bekendgemaakt door de colleges van burgemeester en schepenen, van de zondag af na dezelve ontvangst en blijven gedurende acht dagen angeplakt.

Het beroep bij de Koning schorst de beslissingen. Het moet uitgeoefend en aan de gouverneur overgemaakt worden, binnen de vijftien dagen volgende op de in vorige paragraaf vermelde bekendmaking.

Art. 28bis. ~~Een buurtweg mag slechts na de goedkeuring door de Koning van een algemeen rooiingsplan worden aangelegd, of rechtgetrokken, de bestendige deputatie gehoord.~~

Voor wat betreft het Rooilijnendecreet:

~~Art. 6. Voor wat betreft buurtwegen, zoals bedoeld in de wet op de buurtwegen van 10 april 1841, is dit decreet slechts van toepassing voor zover de buurtweg behoort tot het openbare domein. Het vaststellen van rooilijnplannen voor deze buurtwegen gebeurt op basis van de procedure voor de vaststelling van een gemeentelijk rooilijnplan zoals bepaald in afdeling 2, hoofdstuk II, van dit decreet. Op de overige buurtwegen is dit decreet niet van toepassing.~~

Art. 6. Dit decreet is niet van toepassing op buurtwegen in de zin van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen. Het vaststellen van rooilijnplannen voor deze buurtwegen gebeurt volgens hoofdstuk III van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen.

Toelichting

1. Terminologie

De decreetgever heeft uniformiteit willen brengen in de in de Buurtwegenwet gebruikte begrippen. Daarom wordt voortaan in de titel van hoofdstuk 3 van de Buurtwegenwet en in artikel 27 van diezelfde wet gesproken over “de opening, de afschaffing, de wijziging of de verlegging van een buurtweg”.

De begrippen worden nog steeds niet in de wet zelf omschreven. Maar de parlementaire voorbereiding bevat wel toelichting bij de begrippen “wijziging”, “afschaffing” en “verlegging”⁴:

“Een ‘wijziging van een buurtweg’ dient begrepen te worden als elke verandering van de breedte of het tracé van de buurtweg, waarbij het begin- en eindpunt van de bestaande buurtweg met elkaar verbonden blijven. Een wijziging van verharding valt niet onder het begrip ‘wijziging van een buurtweg’ zoals bedoeld in dit artikel, tenzij uiteraard die verharding gepaard gaat met een versmalling of verbreding. Deze wijziging van verharding blijft desgevallend onderworpen aan een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning.

Zodra de verbinding tussen begin- en eindpunt van de bestaande buurtweg onderbroken wordt of (deels) zal gebeuren via andere bestaande wegen, is er sprake van een (gedeeltelijke) afschaffing.

Het begrip ‘verlegging’ werd in de Buurtwegenwet van 1841 niet expliciet vermeld. Het is een complex begrip dat zowel een afschaffing als, naargelang de aard en de omvang ervan, de opening of wijziging kan omvatten. Omwille van de duidelijkheid wordt dit begrip thans ingebracht.”

Het begrip “opening” wordt als dusdanig niet toegelicht in de parlementaire stukken. Het gaat logischerwijze om de aanduiding van een nieuw wegdeel (met het statuut van buurtweg), ofwel ter vervanging van een bestaand wegdeel, ofwel ter uitbreiding van het buurtwegennet.

2. Vereiste van een rooilijnplan – verhouding tussen de Buurtwegenwet en het Rooilijnendecreet

Bij elke opening of wijziging van een buurtweg is een rooilijnplan vereist. Dat is geen wijziging ten opzichte van vroeger, maar het wordt nu nog uitdrukkelijker aangegeven in artikel 27 en 28 Buurtwegennet.

Krachtens artikel 1 van de Buurtwegenwet moesten in de eerste jaren na de totstandkoming van de wet (1841) voor alle buurtwegen rooilijnplannen opgemaakt worden, en de rechtspraak heeft meermaals bevestigd dat bij wijzigingen ook telkens een rooilijnplan moe(s)t gemaakt worden⁵.

Dat geldt ook voor buurtwegen over privaat domein⁶. Een rooilijn geeft de (huidige of toekomstige) grens aan van een openbare weg. Een buurtweg is een openbare weg. Her en der bestaat het misverstand dat rooilijnen (steeds) de (eventueel toekomstige) scheiding aangeven tussen overheidseigendom en private eigendom, en dat dus een weg over privaat domein geen rooilijn heeft of zou kunnen hebben. Maar dat klopt niet. Ook de rooilijn van een weg over privaat domein geeft de "rand van de weg" of de scheiding tussen de openbare weg en de aangelande gronden aan, ook al is er geen onderscheid naar eigendom. Er is

⁴ Parl. St. VI. Parl., Zittingsjaar 2013-2014, stuk 2371, Nr. 3 (p. 16-20, p. 31-32) en Nr. 4 (p. 21-23, p. 28) (online te raadplegen op www.vlaamsparlement.be, rubriek “parlementaire documenten”).

⁵ Bijvoorbeeld: R.v.St., arresten Immo De Witte, nr. 146.115, 16 juni 2005, Van Cleven, nr. 195.999, 14 september 2009, De Smet en Henne, nr. 219.001, 24 april 2012 en nv Goederenbeheer, nr. 222.749, 6 maart 2013.

⁶ Artikel 1 van de Buurtwegenwet spreekt over “rooi- en afpalingsplannen”. Dat er twee begrippen werden gebruikt, hield mogelijks verband met een onderscheid tussen wegen met een zate in overheidseigendom dan wel met private zate. In het in 1948 ingevoerde – en ondertussen opgeheven – artikel 28bis werd enkel over rooiingsplannen gesproken. Zeker de recente rechtspraak spreekt enkel over de vereiste van een rooiingsplan of rooilijnplan, ook voor buurtwegen in private eigendom; zie wat dat betreft bijv. het in vorige voetnoot vermelde R.v.St.-arrest De Smet en Henne.

immers wel een openbaar gebruik van de weg. Voor veel wegen valt de rooilijn samen met de scheiding tussen overheidseigendom en privé-eigendom, maar dat is dus niet noodzakelijk zo. In die zin hoeft de vaststelling van een rooilijnplan ook niet steeds gepaard te gaan met de vaststelling van een onteigeningsplan.

Merk overigens op dat juridische duidelijkheid over de rooilijnen van een buurtweg met private zate in de praktijk nuttig is. Soms is een bepaald gebruik (bijv. toegang tot woningen) afhankelijk van de breedte van een buurtweg, en dan vermijdt een juridisch duidelijke rooilijn discussies tussen eigenaar en gebruikers over ingrepen (bijv. aanplantingen) die de doorgang vernauwen zonder het tracé als dusdanig te versperren. Dergelijke ingrepen zijn weliswaar wederrechtelijk (zie hieronder over het bestaan van een rooilijn zonder rooilijnplan).

Daar waar om één of andere reden geen duidelijkheid (meer) zou zijn over het rooilijnplan (plan verloren gegaan, atlas onvolledig, ...), of waar (tegen de regels in) een verlegging zou zijn gebeurd zonder opmaak van een rooilijnplan, is het raadzaam om de situatie naar de toekomst recht te zetten door (alsnog) een (nieuw) rooilijnplan te maken. Het vertrekpunt daarbij is het bestaande gebruik, want juridisch gezien heeft een weg zelfs bij afwezigheid van een rooilijnplan toch rooilijnen, m.n. de grenzen van het openbaar gebruik. Het plan wordt dan opgemaakt rekening gehouden met het bestaande gebruik en de gewenste situatie in de toekomst.

Voor een afschaffing is uiteraard geen rooilijnplan vereist.

De procedure voor opmaak van een rooilijnplan is in artikel 27 en 28 van de Buurtwegenwet en in het uitvoeringsbesluit openbaar onderzoek eenduidig bepaald (zie bespreking hieronder). Sinds 2009 bepaalde het Rooilijnendecreet dat de bepalingen van het Rooilijnendecreet over gemeentelijke rooilijnplannen van toepassing waren op buurtwegen in openbaar domein, maar die bepaling is omwille van de complexiteit van de toepassing afgeschaft. Artikel 6 van het Rooilijnendecreet stelt nu uitdrukkelijk dat het Rooilijnendecreet niet van toepassing is op Buurtwegen.

De vereiste inhoud van een rooilijnplan is niet gewijzigd ten opzichte van voorheen. Weliswaar is nu in het uitvoeringsbesluit openbaar onderzoek een bepaling opgenomen die stelt dat het rooilijnplan “minstens de getroffen percelen, alsook de actuele en toekomstige rooilijn” bevat, maar dat behoort nu ook al tot de geplogenheden. Merk op dat de geciteerde bepaling enigszins verschilt van de omschrijving in het Rooilijnendecreet. Daar luidt het dat een rooilijnplan “minstens de getroffen percelen *en hun oppervlakte*, alsook de actuele en toekomstige rooilijn” bevat (eigen cursivering). De clausule over perceeloppervlaktes in het Rooilijnendecreet is ingegeven door de koppeling van rooilijnplannen aan verwerving, waarbij er van uitgegaan wordt dat gronden binnen de rooilijn ook effectief zullen ingelijfd worden bij het openbaar domein. Dat is standaard voor heel wat soorten wegen, maar niet voor buurtwegen (cf. supra). Buurtwegen kunnen/moeten een rooilijnen hebben maar de zate kan, in voorkomend geval, perfect in private eigendom blijven. Er kan een rooilijnplan zonder onteigeningsplan opgemaakt worden. In dat geval moet de rooilijn zonder discussie lokaliseerbaar zijn (of het tracé indien de breedte van de weg cijfermatig op plan is aangegeven), waarbij dus opmetingen op het terrein nodig zijn, maar dat noodzaakt nog geen opmeting en weergave van (alle) oppervlaktes van getroffen percelen. De opmeting van “in te nemen” oppervlaktes (en de vermelding in de plannen van die oppervlaktes) is pas nodig als er ook een onteigeningsplan opgemaakt wordt.

3. Bevoegdheidsverdeling en procedure

3.1. *Bevoegdheidsverdeling en procedure bij opening of verlegging*

De bevoegdheidsverdeling en besluitvorming bij opening of verlegging van buurtwegen is ingrijpend gewijzigd. Een opening of verlegging moest tot hiertoe op grond van Buurtwegenwet achtereenvolgens twee stappen doorlopen (beroepen tegen beslissingen even buiten beschouwing gelaten):

- vaststelling van een rooilijnplan door de gemeenteraad en goedkeuring bij ministerieel besluit⁷ na advies van de deputatie (toepassing art. 28bis);
- beslissing van de deputatie over het tracé (toepassing art. 27 en 28).

Met de schrapping van artikel 28bis Buurtwegenwet werd het goedkeuringstoezicht door de bevoegde Vlaamse minister afgeschaft, en met de wijzigingen aan artikel 27 en 28 Buurtwegenwet werd de besluitvorming over de rooilijn volledig geïntegreerd met de besluitvorming over het tracé. Dat laatste betekent concreet wel dat waar tot nu toe de gemeente besliste over het rooilijnplan, weliswaar met een goedkeuringstoezicht, het voortaan de deputatie is die over het rooilijnplan beslist, zoals ze ook al over het tracé besliste. De deputatie heeft dus het gemeentelijk voorstel over de rooilijn niet te nemen of te laten (wat het geval is bij een goedkeuringstoezicht), zij kan andersluidend beslissen. Die verschuiving van het beslissingsrecht is belangrijk bij de redactie van de deputatiebesluiten over buurtwegdossiers (de beslissing kan niet geformuleerd worden als een “goedkeuring van een gemeentelijke beslissing”).

De beroepsmogelijkheid bij de bevoegde Vlaamse minister is behouden.

Nieuw is dat het openbaar onderzoek nu bij uitvoeringsbesluit is vastgelegd (cf. infra), en dat er een termijn bepaald is voor de deputatiebeslissing. De deputatie moet beslissen binnen 90 dagen na ontvangst van het gemeenteraadsbesluit. Bij gebreke aan tijdige beslissing kan de gemeente in beroep gaan. Merk op het facultatief karakter van dit beroep inhoudt dat de deputatie ook na de termijn bevoegd blijft zolang de gemeente geen beroep heeft ingesteld.

Tot hiertoe gold dat het beroep bij de bevoegde Vlaamse minister enkel leidde tot een goedkeuringstoezicht. De minister verleende of onthield goedkeuring aan de beslissing van de deputatie zonder een eigen beslissing in de plaats te mogen stellen. Dat blijft ook zo voor beroepen van de gemeente of van derden tegen expliciete beslissingen van de deputatie. Dat principe kan echter niet aangehouden worden voor beroepen van de gemeente tegen het uitblijven van een beslissing van de deputatie. Over dergelijk beroep beschikt de bevoegde Vlaamse minister over een volledige beslissingsbevoegdheid: hij of zij neemt in de plaats van de deputatie een beslissing over de opening, de wijziging, de verlegging of de afschaffing.

Voor een opening of verlegging is de procedure schematisch dus voortaan als volgt:

- eerste beraadslaging van de gemeenteraad over het tracé met inbegrip van vaststelling van een ontwerp van rooilijnplan;
- openbaar onderzoek (bespreking cf. infra);
- tweede beraadslaging van de gemeenteraad over tracé en ontwerp van rooilijnplan, rekening gehouden met de resultaten van het openbaar onderzoek;
- beslissing van de deputatie;
- (eventueel) beroep bij de bevoegde Vlaamse minister.

In het uitvoeringsbesluit openbaar onderzoek wordt in verband met de vermelde eerste en tweede beraadslaging gesproken over “voorlopige” en “definitieve” vaststelling van het rooilijnplan. Dit zou de indruk kunnen wekken dat de gemeente over het rooilijnplan beslist,

⁷ De Buurtwegenwet sprak over “de Koning”, maar met de staatshervorming werd de Vlaamse Regering bevoegd. Krachtens de algemene delegatie van die Vlaamse Regering aan haar leden was een individuele minister bevoegd, in casu de Vlaamse minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening. Merk op dat in tegenstelling tot wat sinds 2009 in de praktijk doorgaans werd aangenomen ook voor rooilijnplannen voor buurtwegen in openbaar domein de goedkeuring op Vlaams niveau vereist was: de Raad van State stelde dat de bepalingen van het Rooilijnendecreet en artikel 28bis van de Buurtwegenwet cumulatief van toepassing waren (R.v.St., Van Havere en Los, nr. 223.589 van 24 mei 2013).

met goedkeuring van de deputatie, maar zoals daarnet gezegd is het wel degelijk de deputatie die de beslissing neemt en het rooilijnplan uiteindelijk vaststelt.

3.2. Bevoegdheidsverdeling en procedure bij wijziging (of verankering) van de rooilijn

Een buurtwegdossier kan ook louter betrekking hebben op de wijziging van de breedte van de buurtweg (versmalling of verbreding) of, per uitzondering, op de juridische verankering van de bestaande rooilijn in een plan (zie hierboven over de rooilijn).

De bevoegdheidsverdeling en procedure is dezelfde als bij een dossier waarbij ook het tracé aan de orde is (opening of verlegging).

3.3. Bevoegdheidsverdeling en procedure bij afschaffing

Voor wat betreft de loutere afschaffing van wegdelen is de bevoegdheidsverdeling niet gewijzigd. De gemeenteraad doet een voorstel, de deputatie beslist. Er is beroep mogelijk bij de bevoegde Vlaamse minister. De procedurestappen zijn ook dezelfde gebleven: eerste beraadslaging van de gemeente, openbaar onderzoek, tweede beraadslaging op gemeentelijk niveau, deputatiebeslissing. Nieuw is dat het openbaar onderzoek nu bij uitvoeringsbesluit is vastgelegd (cf. infra), en dat een termijn geldt voor de deputatiebeslissing. Bij gebreke aan tijdige beslissing kan de gemeente in beroep gaan.

3.4. Openbaar onderzoek

Voor elk dossier is, zoals hierboven aangegeven, een openbaar onderzoek vereist. Voor de details in verband met het openbaar onderzoek kan verwezen worden naar de tekst van het uitvoeringsbesluit openbaar onderzoek (www.ruimtevlaanderen.be, rubriek “wetgeving”, of Belgisch Staatsblad).

Het openbaar onderzoek duurt dertig dagen. De oude omzendbrief die het openbaar onderzoek “regelde” (11 juni 1863, aankondiging ten gemeentehuize en openbaar onderzoek van vijftien dagen) zal nog formeel worden opgeheven. Het nieuwe uitvoeringsbesluit vindt aansluiting bij de bijkomende eisen die de rechtspraak ter zake stelde, in het bijzonder in verband met de bekendmaking van het openbaar onderzoek⁸. Eigenaars worden aangeschreven. Om daarnaast de gebruikers van een buurtweg goed te informeren wordt niet alleen aangeplakt aan het gemeentehuis en gepubliceerd in het staatsblad, maar moet er ook op de gemeentelijke website en/of in het gemeentelijk informatieblad een bericht komen, en is er ook een aanplakking ter plaatse verplicht. Onder “ter plaatse” wordt minstens verstaan aan het begin- en eindpunt van het nieuwe, te wijzigen of af te schaffen wegdeel. Het kan uiteraard nuttig zijn om dezelfde aanplakking bijvoorbeeld ook te doen op kruispunten van het betrokken wegdeel met andere wegen. De inhoud van het bericht is in het uitvoeringsbesluit vastgelegd, de vorm niet. De logica is dat het gaat om een duidelijk leesbaar een zichtbaar bericht (op ooghoogte), aangebracht aan een gebouw of een paal aan de rand van de weg.

Het uitvoeringsbesluit openbaar onderzoek bevat een overgangsbepaling (art. 2) die stelt dat de regels ervan slechts van toepassing zijn op de openbare onderzoeken die georganiseerd worden over beraadslagingen die plaats hebben na de inwerkingtreding van het besluit. Dit houdt alvast in dat de lopende openbare onderzoeken niet hoeven overgedaan te worden, ten minste als ze voldoende ruim aangekondigd zijn (zie het arrest aangehaald in voetnoot 5).

3.5. Onteigening

Uiteraard bestaat de mogelijkheid om aan een rooilijnplan voor een buurtweg ook een onteigeningsplan te koppelen. Zoals bij elke onteigening moet dat wel gemotiveerd worden.

⁸ R.v.St., nr. 212.414, 5 april 2011 (Franstalige kamer). Een openbaar onderzoek moet volgens de Raad zo worden georganiseerd, dat het nuttig effect heeft, wat veronderstelt dat de aankondiging zeker de buurtbewoners redelijkerwijze kan bereiken. Een loutere aankondiging aan de valven van het gemeentehuis voldoet op dat vlak niet.

Het ontwerp van onteigeningsplan kan, aldus het uitvoeringsbesluit openbaar onderzoek (art. 1, §6), aan hetzelfde openbaar onderzoek worden onderworpen als het rooilijnplan. Het (gezamenlijk) openbaar onderzoek zal dan weliswaar ook moeten voldoen aan de formaliteiten die worden bepaald in de onteigeningswetgeving⁹.

Doordat het rooilijnplan niet langer goedgekeurd wordt door de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, is het niet langer deze minister die een onteigeningsmachtiging verleent. De onteigeningsmachtiging moet dus gevraagd worden aan de Vlaamse minister, bevoegd voor binnenlands bestuur. En aangezien niet de gemeenteraad, maar de deputatie beslist over het rooilijnplan, is het logisch om de onteigeningsmachtiging pas te vragen nadat de deputatie beslist heeft over het rooilijnplan.

4. Relatie buurtwegen – ruimtelijke ordeningsprojecten

De relatie tussen de toepassing van de wetgeving inzake buurtwegen en het vergunningenbeleid in de ruimtelijke ordening is niet gewijzigd. Als er een conflict bestaat tussen het tracé van een bestaande buurtweg en een voorgenomen verkaveling of bouwproject, dan kan er nog steeds geen wettige vergunning worden afgegeven als niet eerst de buurtweg formeel is verlegd of afgeschaft, krachtens een deputatiebeslissing dus¹⁰.

Het is uiteraard het best indien een verkaveling of bouwproject zo ontworpen wordt dat een buurtweg niet hoeft te worden afgeschaft of verlegd. De tweede optie is dat de verkaveling of het bouwproject zo ontworpen wordt dat een aangepast tracé mogelijk is (“inpassing” van een voorstel van aangepast tracé in het ontwerp). Maar bij gebreke aan geïntegreerde procedure moet dus in zo’n geval de verlegging beslist zijn vooraleer de vergunning wordt afgegeven. Afschaffing is slechts de laatste optie, en daarbij geldt dezelfde volgorde van werken.

De recente wijziging van de Buurtwegenwet levert, door de integratie van vaststelling van rooilijn en wijziging van het tracé, wel tijdsinstaat op in de gevallen waar een verkavelingsvergunning of stedenbouwkundige vergunning moet worden voorafgegaan door een verlegging van een buurtweg.

5. Overgangsregeling

De wijzigingen aan de artikelen 27, 28 en 28bis van de Buurtwegenwet en aan artikel 6 van het Rooilijnendecreet zijn onmiddellijk van toepassing op lopende procedures. Wel is er een overgangsbepaling (artikel 117 van het decreet van 4 april 2014) voor beroepsdossiers tegen de beslissingen van de deputatie die aanhangig zijn bij de inwerkingtreding (25 april 2014). Die beroepen worden (of zijn ondertussen) verder afgehandeld volgens de oude regeling indien de volledig correcte procedure tot daartoe werd gevolgd. Voor de rooilijnplannen met betrekking tot buurtwegen die sinds de inwerkingtreding van het Rooilijnendecreet zijn opgemaakt en goedgekeurd volgens de procedure uit het Rooilijnendecreet, zijn geen specifieke overgangsmaatregelen voorzien. Dit betekent dat de deputaties nog steeds een beslissing moeten nemen over de wijziging of verlegging van deze buurtwegen en het bijbehorende rooilijnplan.

Voor dossiers die nog maar in de fase van openbaar onderzoek zijn, geldt de hierboven aangehaalde overgangsbepaling uit het uitvoeringsbesluit openbaar onderzoek (zie punt 3.4. van deze nota).

⁹ Zie onder meer de artikelen 3 tot 6 van de wet van 27 mei 1870 ‘houdende vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten inzake onteigening ten algemene nutte’. Het gaat dan niet om de termijn van het onderzoek, maar bijv. over de berichtgeving aan de eigenaars en over het proces-verbaal van het onderzoek.

¹⁰ Zie onder meer R.v.St., Wolfs, nr.197.642, 6 november 2009. Overigens vernietigde de Raad na de betrokken verkavelingsvergunning ook nog de later tot stand gekomen deputatiebeslissing tot (gedeeltelijke) afschaffing van de buurtweg, omdat de deputatie zich door de verkavelingsvergunning voor voldongen feiten zag geplaatst en niet vrij had kunnen oordelen over de opportuniteit van de afschaffing: R.v.St., Wolfs, nr. 210.543, 20 januari 2011. Een “regulariserende” verlegging of afschaffing post factum heeft dus geen zin.